

Lovforslaget (se Tillæg C.)
vedtoges enstemmig med 67 Stemmer.

Formanden (Høgsbro): Forslaget
bliver nu at tilfille Statsraadet.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag
til Lov om Alderdomsforsørgelse for
ubemidlede.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp.
3381 ff.)

Lovforslaget sættes under Forhandling.

Forslagsstilleren (L. Larjen): Næst
efter at udtale en Tak saavel til den højt-
ærede Formand som til Flertallet her i Ting-
et for, at dette Forslag overhovedet kommer
til Behandling nu paa dette Tidspunkt, skal
jeg tillade mig at bemærke, at det væsentligt
er de sociale Forhold paa Landet, jeg har
haft for Øje, da jeg tillod mig at indbringe
dette Lovforslag. Som jeg bemærkede ved
Forelæggelsen, er det jo egentlig kun Raastof,
som fordrer en ganske anderledes Udarbej-
delse, en ganske anderledes Omformning for
at kunne blive til Lov, saaledes at det kan
passer til Forholdene i Livet og Samfundet.
Men jeg haaber, at de ærede Medlemmer
her i Tinget ville være enige med mig deri,
at selve den Tanke, der ligger til Grund for
Forslaget overhovedet, den Tanke at faa en
Alderdomsforsørgelse for ubemidlede, dels er
af en saa stor og omfattende Betydning for
hele vor nuværende Samfundstilstand, og
dels vistnok mere end nogen anden Sag har
trængt sig frem i den almene Folkebevidsthed.

Jeg skal nu tillade mig først i Almin-
delighed at tale noget om de Tanker, der
særlig kunne siges at ligge til Grund for
Lovforslaget, og dernæst forsøge at gennem-
gaa de forskellige Paragraffer og komme med
nogle Bemærkninger dertil om, hvorledes jeg
havde tænkt, at dette nærmere kunde formes,
og for egentlig at begynde med, hvad jeg
først sagde, og tale om Lovforslaget i Al-
mindelighed, maa det maaske være mig tilladt
at omtale de sociale Forhold paa Landet
noget nærmere ved denne Lejlighed. Det er,
som jeg tillod mig at sige, særlig Landbe-
folkningens og Landarbejdernes Stilling, der
har ligget mig paa Sinde, og i den Hen-
seende tror jeg at være særlig sagtyndig.
Jeg er nemlig selv opfødt i et Husmands-

hjem, og min Fader har i en Række af Aar
gaaet paa den Dagløn, der her er Tale om,
at Husmændene faa — den Gang var det
nemlig ikke saa meget. Arbejderne i Byerne og
særlig i Kjøbenhavn kender jeg ikke saa nøje.
Ganste vist har jeg ogsaa et vist Kendskab
til Forholdene der, men de ere meget for-
anderlige og ganske anderledes paa mange
Omraader, end de ere paa Landet. Jeg ken-
der forskellige Grosfererhuse, som have Karle,
almindelige, solide Arbejdere, der kaldes Karle,
som faa en Løn af 1,000 Kr. om Aaret og
somme Tider lidt Middagsmad og lidt til.
En saadan Stilling vilde mangen Gaardmand
paa Landet gerne bytte med, mine Herrer! Hvis
de Folk ellers ere flittige og sparsommelige,
have de en god Stilling. Men paa Landet
ere Forholdene, navnlig for Husmands-
klassens Bedkommende, ikke lidt trykkede. I
tidligere Tider, for et Aar Menneftaldrer
fiden, da hele Landbefolkningen var sunken
ned, var der ingen egentlig Forskel mellem
Gaardmænd og Husmænd; Landalmuen blev
den Gang med et fælles Navn betegnet som
Bønder, og der blev sagt om disse Bønder,
da Frederik den 6te og hans Mænd be-
gyndte at tænke paa, at der skulde gøres
noget for dem, at de vare raa og ubidende
Tølpere. De kende jo nok det gamle Mund-
held: Var Bonden ikke bunden, var han
værre end Hunden. Disse ideelle Mænd
fra denne Tid lode sig imidlertid ikke frømme,
men gjorde baade noget ad Lovgivnings-
vejen og greb i det hele ind i Forhold, som
det den Gang maaske ikke af alle blev anset
for fuldt ud tilladeligt at gribe ind i. Men
ved Hjælp af Lovgivningen skaffede man
bedre Forhold, og i en Række af Aar er
Gaardmandsklassen paa Landet kommen op i
et Stade, som skaffer den bedre og hygge-
ligere og mere økonomisk uafhængig Stil-
ling og tillige en mere agtet Stilling i
Samfundet. Det har ogsaa haft til Følge,
at Børn af Gaardmandsklassen søge at er-
hverve sig en Oplysning og Dannelselse, som
selv om den har været meget mangelfuld og
tarvelig, dog har været dem en Hjælp til
at løfte dem frem paa det kommunale Om-
raade og tage Del i det Selvstyre, som
ifølge vor fædrene Forfatning er givet os; men
medens i tidligere Tid Husmand og Gaard-
mand saa at sige vare fælles om det hele,
der bestod ligesom et Fostbroderstaf mellem
dem, de sagde du til hinanden, spiste og
levede sammen, drog i Krig sammen, ar-
bejdede sammen og støttede hinanden i en-
hver Henseende, saa have Forholdene i den
senere Tid i en væsentlig Grad forandret sig
paa Landet; Husmandens Stilling er nu
meget trykket. Det kan vel efter Forholde-